

ρον θέατρον τῆς πρωτεύουσας ἐπὶ πολλὰς ἐσπέρας» τὴν «Πειρασμὸς» τοῦ κ. Ξενοπούλου, ὅπως πέτεται γράφοντας ὁ ἴδιος συγγραφέας του σὲ κάποιο περιοδικό, ποῦ αὐτὸ εἶναι ἡ μεγαλύτερη ἴσα ἴσα καταδίκη γιὰ ἔργα καὶ συγγραφέα.

*

Ἔργα γιὰ τὸ «Λαϊκὸ θέατρο» ρωμαίικα δὲν ὑπάρχουν γιὰ τὴν ὥρα. Ὅμως δὲ θ' ἀργήσουν νὰ φανοῦν, γιὰτὶ τὸ σπέρμα σαλεύει καὶ μόνο φρόντισμα τοῦ χρειάζεται. Αὐτὸ βέβαια δὲ θὰ μπόδιζε τὸ θέατρο νὰ λειτουργήσῃ. Ὑπάρχουν ξένα ἔργα πολλὰ ποῦ μιὰν ἀξία μετάφραση στὴν κανονικὴ μας γλώσσα θὰ ἔδειχνε τὴν καταλληλότητά τους. Ὑπάρχουν ἔργα ποῦ πολεμοῦνε γιὰ τὴν λευτεριά τῆς κοινωνίας ἀπὸ τὰ δεσμά της, καὶ τὸ σύγχρονο ξένο θέατρο εἶναι ποῦ ἔδωσε τὸν τόνο μὲ σημαντικῆς ἀξίας δημιουργήματα. Μὰ δὲ θὰ εἶταν ἀσκοπο στὴν ἀρχὴ νὰ θρέφονταν ἡ λαϊκὴ ψυχὴ μὲ τὰ κλασσικὰ ἔργα ἀπὸ τὸ Σοφοκλῆ ἴσαμε τὸ Σαιξπηρο. Τὰ μεγάλα ἔργα εἶναι ποῦ πολὺ **λαϊκὰ** μὲ τὴν ἀληθινὴ σημασία τῆς λέξης. Γιατὶ ποῖός θὰ μποροῦσε ν' ἀρνηθῆ πὼς τ' ἀρχαῖο θέατρο ποῦ ἔδωσε τ' ἀριστουργήματα δὲν εἶτανε λαϊκὸ σὰν τέτοιο ποῦ μᾶς χρειάζεται σήμερα; Κι ἀκόμα ποῖός δὲ θ' ἀναγνωρίσῃ πὼς ἀπὸ τὸ πολὺ ἐγγλέζικο λαϊκὸ δημόσιο ὑψώθηκε καὶ δοξάστηκε ὁ Σαιξπηρος;

Κι ἂν τὸ λαϊκὸ θέατρο δὲν εἶναι ἱκανοὶ νὰ τὸ δημιουργήσουν σύλλογοι κ' ἐταιρίες ποῦ γιὰ φόρμα τους ἔχουν τὴ μορφωσὴ τοῦ λαοῦ καὶ τὴ φροντίδα του, δὲ θὰ εἶτανε κακὴ ἐπιχείρησις ἀπὸ τὴ μεριά τῆς χρηματικῆς ὑφέλειας μιὰ τέτοια ἴδρυσσις ἐνὸς Λαϊκοῦ θεάτρου στὴν Ἀθήνα. Οἱ διάφοροι θιασάρχες καὶ θεατρώνηδες ποῦ φυραίνον τὸ μυαλό τους στοχαζόμενοι πὼς νὰ μαζέψουν τὸ λιγοστὸ κοινὸ μας στὸ θέατρό τους, θὰ ἔκκιναν δουλειὰ πρώτης γραμμῆς ἂν πάσκιζαν νὰ δημιουργήσουν κινούμενο κοινὸ σὲ πλατύτερο κύκλο, ποῦ θὰ εἶταν ἓνα κεφάλαιο καὶ σήμερα καὶ στὸ μέλλο σημαντικό γιὰ νὰ προκόψῃ τὸ ρωμαίικο θέατρο πλουτίζοντας κι αὐτοὺς τοὺς ἴδιους.

Εἴμαστε βλαβεῖα πεισμένοι πὼς ἡ ἀγνή νόηση τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου, αἰῶνες τώρα κοιμάμενη, θὰ δώσῃ μὲ τὸ ζῦπνημά της μιὰ ὀρισμένη διεύθυνσις στὴ θεατρικὴ μας Τέχνη, ποῦ τρεμοδιαθαίνει σήμερα σ' ὄλους τοὺς δρόμους, δυναμώνοντας σύγκαιρα τὸ καλλιτεχνικὸ αἶστημα τῆς κοινωνίας μας μ' ἐλπίδα γερῆς καὶ φυσικῆς ἀντίληψης γενικῆ τῆς ἀληθινῆς Τέχνης.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΜΕ μαλώνεις πὼς δὲν τιμῶ τοὺς προγόνους μας. Τοὺς τιμῶ καὶ τοὺς δοξάζω. Ἦταν μεγάλοι ἄνθρωποι, ναί· μὰ πρέπει νὰ ζήσουμε κ' ἐμεῖς. Καὶ νὰ ζήσουμε τὴ σημερινὴ ζωὴ, ἔπος ἐξῆσαν κ' ἐκαίνοι τὴ δική τους.

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΚΑΣΣΙΑΝΗ

Σβίνει ἡ καντήλα τῆς εἰκόνας
στὸ κελλί· ὄξω βογγᾶ χειμῶνας·
μαΐσσοι καὶ ξωτικὲς σοῦ συνεπαίρουνε
τὸ λογισμό κάποιου μικριὰ
ἀργό, κι ἀντίκρου τονὲ φέρουνε
στῆς Θεοδώρου τὸ χρυσὸ θρόνο ποῦ στέκει
ἥλιος· καὶ γύρω γέρονε
τοῦ Βυζάντιου ὅλα τὰ δυνάττα σπαθιά,
κ' εἶν' ἡ πορφύρα τῆς ὀλόλαμπο ἥλιοι, θιάμπη!
Κ' ἔσένα τοῦ κελλιού σου τὸ σοσιτάδι τί σοῦ πλέκει;
Ράσο μαρτυρικὸ στὴ μοναξιά
κι ἀπελπισία παντοτεινὴ,
Κισσιανή!

Ἡράκλειο.

Μ. ΚΑΛΥΒΙΤΗΣ

ΧΑΜΟΓΕΛΟ

Σὰ δειλινοῦ στερονόφωτο, σὶ θυματοῦ καπνῶ,
Σὰ ρόδο ἐτοιμοθάνατο σὲ διάφανο ἀνθογαλῶ,
Βλέπω τὸ χαμογέλιο σου ἀθάροτο κι ἀχνό.
Δειλὸ καθὼς γεννήθηκε, νὰ ξεφυχάη κι ἀγάλη.

Καὶ νὰ τὸ κλείσω θέλησα σὲ θήκη βυσσινιά,
Μαργαριτάρι ἀχνότατο σὲ φόντο ματαμένο.
Γυρεύω θήκη νὰ τοῦ βρῶ, μὰ κείνο τὴν καρδιά
Μοῦ πήρε, καὶ στὰ βάθια τῆς τὸ βροῖσμο θρονιασμένο.

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ἦρθα ξανά μιὰ νύχτα ἀργὰ φεγγαροφωτισμένη.
Στ' ἀγαπημένο σπίτι μας στοὺς τόπους τοῖς παλαιοῦς.
Ἦρθα ξανά καὶ γύρεψα τοῦ κάκου, πικραμένη,
Τὶς ὑσπερες καμαροῦλες του καὶ τὼν φιλιῶν ἀχοῦς.

Πόσος καιρὸς ἐδιάβηκε! . . . τὸ σπίτι μας ρημάδι
Μὲ τοὺς πεσμένους τοίχους του, τοὺς ἴσκιους, τὰ στοιχεῖα,
Σὰν κάποιο κρῖο φάντασμα μοῦ φάνηκε, τὸ βράδι
Ὅπου ἡ τρελλὴ ἐπρόσμενα ἀγάπης ἐκκλησιά.

Ποῦναι τὰ ρόδα, ποῦ οἱ μουσκὲς, ποῦ τὰ χιονάτα φουῖλια;
Ποῦ τὸ μπαλκόνι τῶμορφο, τὸ κάτασπρο κλουβί,—
Ποῦ μᾶς κρατοῦσε σὰν πουλιά, σὰ χλωμιάζε κ' ἡ Ποῦλια
Γέροντας, καὶ μᾶς ἄφηνε νὰ πάη νὰ κοιμηθῆ! . . .

Πρασινωπὲς τοῦ φεγγαριοῦ χορεύουν οἱ ἀχτίδες
Στὰ ἔρμα τὰ χαλάσματα, στὶς πέτρες τὸ σωρό.—
Μιὰ νυχτερίδα σὲ παλιὲς ἀνάμεσα σανίδες
Τριλλίζει. . . Ὡμίε, πὼς ἔκλαψα στὸν τάφο τὸν πικρό. . .

ΚΛΕΑΡΕΤΗ ΔΗΠΛΑ